

SXEDIO.J64

3.4.1964: Ο ΔΡ ΚΟΥΤΣΙΟΥΚ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΣΕ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΜΑΚΑΡΙΟ ΕΙΣΗΓΕΙΤΟ ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΓΡΑΜΜΗ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Στις **3 Ιουνίου 1964**, έξι ολόκληρους μήνες από την έκρηξη των διακοινοτικών συγκρούσεων τις οποίες η επίσημη κυβέρνηση αποκαλούσε τουρκική ανταρσία κατά του κράτους, ο αντιπρόεδρος δρ Κουτσίουκ, ενθουσιάζοντας το ότι ήταν αντιπρόεδρος της Κύπρου, σε ένα ελιγμό του διαμαρτυρήθηκε για την απόφαση για ίδρυση της Εθνικής Φρουράς και πρότεινε με τη συγκατάθεση της Τουρκίας, τη σύγκληση της Κυβέρνησης στην Πράσινη Γραμμή υπό την προστασία της ΟΥΝΦΙΚΥΠ με τη συμμετοχή Ελλήνων και Τούρκων υπουργών και του ιδίου προσωπικά, για εξέταση της κατάστασης που είχε δημιουργηθεί.

Ο δρ Κουτσίουκ ανέφερε στην επιστολή του ότι αντίγραφο της επιστολής του είχε σταλεί στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και τις κυβερνήσεις Ηνωμένου Βασιλείου, Τουρκίας και Ελλάδας, πουήσαν Εγγυήτριες της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Την πρόταση του δρος Κουτσίουκ υποστήριξε και στην Αγκυρα ο υπουργός Εξωτερικών Φεριντούν Ερκίν ο οποίος ανέφερε ότι αυτή εγκρίθηκε μάλιστα από την κυβέρνηση της Τουρκίας.

Ο Μακάριος απέρριψε αμέσως την πρόταση του Κουτσίουκ ως προπαγάνδα, του υπενθύμισε δηλώσεις του ότι η κυβέρνηση είναι νεκρή και ότι του τόνισε δεν μπορούσε να επιλέγει όπως θέλει να είναι ή όχι αντιπρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ανφερε ο δρ Κουτσίουκ στην επιστολή του στο Μακάριο, σύμφωνα με την επίσημη μετάφραση:

"Μακαριώτατε,

Από της **21ης Δεκεμβρίου 1963** η λειτουργία του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας

παρακωλύεται διά της χρήσεως βίας υπό των Ελληνικών μελών των συνταγματικών Οργάνων και υπό αυτού τούτου του Προέδρου.

Κατόπιν των επθέσεων αι οποίαι και οργανώθησαν και διηυθύνοντο υπό των Ελλήνων εν εξουσία, εκατοντάδες Τούρκων εστερήθησαν του δικαιώματος να ζουν και υπεβλήθησαν εις μαρτύρια και εις απάνθρωπον μεταχείρισιν κατά παράβασιν συνταγματικών, της Διεθνούς Διακηρύξεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Βασικών Ελευθεριών, και εν ολίγοις, κατά παράβασιν όλων των ανθρωπιστικών αρχών.

Επιπροσθέτως προς προς τας ενεργείας αυτάς και παρά τας ειδικάς προνοίας του συντάγματος και άνευ της συμμετοχής μου εγένετο αύξησις των μελών των δυνάμεων ασφαλείας και και των ενόπλων δυνάμεων, ως και επιβολή υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας και αγορά και εισαγωγή εις την νήσον μεγάλων ποσοτήτων βαρέων όπλων και πολεμικού υλικού (επιπροσθέτως των κρυφίως εισαχθέντων όπλων).

Επίσης εκατοντάδες Τούρκων απήχθησαν στερηθέντες αυτών των ελευθεριών των και ως έχετε ήδη ομολογήσει πολλοί αυτών έχουν ήδη δολοφονηθή αγρίως.

Ωσαύτως και πάλιν συμφώνως προς τας ειδικάς προνοίας του Συντάγματος, καίτοι οι πάντες είναι ίσοι έναντι του νόμου της διοικήσεως και της δικαιοσύνης και παρ' όλον ότι όλοι δέον να απολαμβάνουν όλων των δικαιωμάτων και των ελευθεριών, ως προνοούνται εις το Σύνταγμα, χωρίς να υποβάλλονται εις οιανδήποτε μεταχείρισιν διακρίσεως, βάσει της κοινότητος, της φυλής, της θρησκείας, της γλώσσης, του φύλου ή της εθνικότητος, μέλη της Τουρκοκυπριακής κοινότητος έχου υποβληθή καταφώρας εις διάκρισιν εις ώρισμένους δε περιπτώσεις εστερήθησαν συστηματικώς πλείστων ουσιωδών δημοσίων υπηρεσιών ως του ύδατος, του ηλεκτρικού και της ταχυδρομικής επικοινωνίας.

Παρά τας πολλάς εκκλήσεις τας οποίας απηύθυνα προηγουμένως, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και άλλοι

Ελληνες εν εξουσία, δεν προέβησαν εις καμμίαν ενέργειαν προς εξασφάλισιν της επαναφοράς του συντάγματος.

Εις δήλωσιν εις την οποίαν προέβητε τον παρελθόντα Μαΐον εις την αθηναϊκήν εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ επεβεβαιώσατε, άπαξ έτι, ότι θεωρείτε το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας ως μη υφιστάμενον πλέον. Η υμετέρα αύτη στάσις, ήτις στερείται πάσης νομικής βάσεως, αποτελεί νέον παράδειγμα παραβιάσεων του συντάγματος ταυτοχρόνως δε είναι αντίθετος προς το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας της 4ης Μαρτίου 1964 καθ' ότι το ψήφισμα τούτο προνοεί όπως το υπάρχον Σύνταγμα τύχη σεβασμού μέχρις ότου μια λύσις αποδεκτή υπό των μερών εξευρεθή υπό του διορισθέντος υπό του Γενικού Γραμματέως Μεσολαβητού.

Υπό τας συνθήκας ταύτας προς τον σκοπόν όπως τεθή τέρμα εις τα αιματηρά γεγονότα τα οποία προέκάλεσαν τον θάνατον εκατοντάδων προσώπων και την αγωνίαν των Τούρκων και των Ελλήνων Κυπρίων καλώ υμάς άπαξ έτι ενώπιον της διενούς κοινής γνώμης, όπως εκτελέσετε μετ' εμού το καθήκον της διασφάλισης σεβασμού της συνταγματικής πράξεως διά την οποίαν φέρομεν κοινήν ευθύνην.

Πρός τον σκοπον τούτον:

1). Πρωτίστως καλώ υμάς όπως προβήτε εις κατηγορηματικήν δήλωσιν, εν αναμονή της εξευρέσεως λύσεως, αποδεκτής υπό των μερών, ότι εξακολουθείτε να θεωρήτε επιβεβλημένον όπως το σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και αι διεθνείς συνθήκαι, αι οποίαι αποτελούν πλήρες μέρος αυτών και το οποίον φέρει την υπογραφήν σας και την ιδικήν μου, τύχη σεβασμού και θεωρηθή ότι πάντες, εν Κύπρω, ανεξαρτήτως κοινότητος, γλώσσης, θρησκείας, φυλής ή άλλων λόγων δέον ν' απολαμβάνουν των δικαιωμάτων και ελευθεριών το οποίον παρέχει εις αυτούς το σύνταγμα, χωρίς να υποβάλλωνται εις οιανδήποτε μεταχείρισιν διακρίσεως.

2). Αφού προβήτε εις την δήλωσιν ταύτην, ζητώ όπως το Υπουργικόν Συμβούλιον, τη συμμετοχή όλων

των Ελλήνων και των Τούρκων Υπουργών συμφώνως προς το σύνταγμα, συνέλθη εις τόπον της Πρασίνης Γραμμής, η ασφάλεια του οποίου δέον να αφεθή αποκλειστικώς εις την ειρηνευτικήν δύναμιν των Ηνωμένων Εθνών καθ' ότι ουδείς άλλος τρόπος υπάρχει, επί του παρόντος, προς εξασφάλισιν των απαραίτητων συνθηκών ασφαλείας, προς τον σκοπόν όπως λάβει τα αναγκαία μέτρα, εν σχέσει με τα ακόλουθα βήματα:

α) Η απόφασις ήτις ελήφθη την 1ην Ιουνίου 1964 υπό των Ελληνικών μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων εν σχέσει με την εγκαθίδρυσιν υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας.

β). Η κατανομή και στάθμευσις των δυνάμεων ασφαλείας ήτις αποσκοπεί εις την πολιορκίαν των μελών της τουρκικής κοινότητας.

γ). Οι διορισμοί εις τα σώματα των δυνάμεων ασφαλείας.

δ). Η σύνθεσις και το μέγεθος των ενόπλων δυνάμεων και αι πιστώσεις (οικονομικάί πρόνοιαι) δι' αυτάς.

ε) Η επιβολή της παραγράφου 3 των άρθρων 123 και 124 του συντάγματος.

ζ). Η εισαγωγή εις την νήσον πολεμικού υλικού και εκρηκτικών υλών παντός είδους, και

η). Ο λεπτομερής έλεγχος, εν όψει των προνοιών του συντάγματος, όλων των αποφάσεων αίτιτινες ελήφθησαν μόνον υπό των Ελληνικών μελών του Υπουργικού Συμβουλίου επί των θεμάτων των εξωτερικών υποθέσεων, αμύνης και ασφαλείας, από της 21ης Δεκεμβρίου 1963.

Ελπίζω ότι θα παράσχετε απάντησιν εις την έκκλησιν μου ταύτην".

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Σε δημόσια απάντηση του στο δρ Κουτσιοούκ, (Φιλελεύθερος 4.1.1964) ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ανέφερε:

" Ο δρ Κουτσιοούκ εγκαταλείψας το αξίωμα του

Αντιπροέδρου από του παρελθόντος Δεκεμβρίου, ηγείται ανταρσίας διά την κατάλυσιν του κυπριακού κράτους και την διχοτόμησιν της Κύπρου, εδήλωσε δημοσία και επανειλημμένως ότι δεν θα επανέλθη ες την Κυβέρνησιν, διότι κατά την γνώμην του, δεν υφίσταται Κυβέρνησις και ότι η Δημοκρατία της Κύπρου είναι πλέον νεκρά. Ο δρ Κουτσιούκ ήρχισε τώρα μετά πάροδον μηνών, να αντιλαμβάνεται ότι το υπ' αυτού εκδοθέν ιατρικόν πιστοποιητικόν ότι η Δημοκρατία τής Κύπρου είναι νεκρά, δεν ανταποκρίνεται προς την πραγματικότητα κι ότι η ζωή της Κυπριακής Δημοκρατίας και η ύπαρξις Κυβερνήσεως δεν εξαρτώνται από την θέλησιν του. Αντί όμως ο δρ Κουτσιούκ να απολογηθή διά την ανταρσίαν ήτις εδημιούργησε τόσα θύματα και ανωμαλίαν εις την νήσον, και να δηλώση σαφώς ότι εγκαταλείπει τα διχοτομικά του σχέδια, εμφανίζεται ως συγκατατιθέμενος και υπό ωρισμένους όρους να επανέλθη εις την Κυβέρνησιν και να απολάβη πάλιν τη άσκησιν των αντιπροεδρικών του καθηκόντων.

Λυπούμαι πολύ να παρατηρήσω ότι η επιστολή του δρος Κουτσιούκ, εξυπηρετούσα αποκλειστικώς προπαγανδιστικούς σκοπούς διαστρεβλώνει τα γεγονότα και την πραγματικότητα, επί πλέον δε ο ίδιος δεν δύναται να χρησιμοποιή εκεκτικώς και κατά το δοκούν τον τίτλον του αντιπροέδρου".